

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken " 9 K., " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő-tér 42. Gyarmathy-palota,
földszint az udvarban.

Néhány igaz szó.

(Az új, magyar püspökségről.)

Irtá: **Nemo.**

Tempora mutantur et nos in illis mutamur. Mennyire igaz. Az idők is változnak, az emberek is. Nemesak a esontra tapadt hus és hájtömeg, de a szellem is változandó. Szinte hangulat-szerűen, áramlatok szerint. Aki erősnek képzei magát, szembeszáll az áramlattal, aki gyöngének tartja magát, riadtan félrevonul, az okos azonban gondolkozni kezd, meghányja-veti magában az eshetőségeket és azután cselekszik a — saját javára.

Debrecen városa minden időkben az okosak közé tartozott. A régi világban nem védelmezték bástyafalak, de megvédelmezte vezető férfainak okossága. Nem képzelte magát erősnek, nem tartotta magát gyöngének, hanem a józan észéhez fordult tanácsért és abban sohasem esalódott.

Ez a bölcs józanság, párosultan a

higgadtsággal és mérséklettel, ma úgy látszik nem érénye a város vezető embe-reinek. A hangulatok és áramlatok játékszerei ök és velük a suprema lex: salus rei publicae, a közügy. Hozzáfognak a város szabályozásához nagy garral, dérdur haragosan letorkolják a két-kedöket, akik rámutatnak a város nyomoruságos anyagi helyzetére, mikor pedig kiütrül a városi pénztár és belátják nagy későn, hogy tulajdonképpen semmit sem csináltak és tehetetlen játékszere a közügy, a soha ki nem elégíthető magánérdek telhetetlen kapzsiságának. megijednek és abba-hagyják az egész szabályozási tervet.

Kidobják a jelszót: egyetemet akarunk és feladják meggondolatlanul évszázadok tradícióit, szerzett jogokat, megajánlanak súlyos milliókat a tetejébe és ha ma követelné a kegyes kormány a tizmilliót, a legnagyobb za-varba ejtené őket.

Haladni, fejlödni akar a város és jön a pénzválság, amire nem számítottak és megakaszt mindent. Nagy

terveket forgatnak a koponyáikban és nem tapogattják üres zsebeiket. Had-osztályparancsnokságról, honvédtüzér-ezredről álmodoznak és azalatt elviszi Debrecenből a esendöriskolát — Nagy-várad.

Nagy hangon kiabálják, hogy Debrecen a magyarság szíve, itt kell össze-futni a nemzet vérének, hogy egészséges vér pezsgést áraszson ki a nemzet testébe és felajánlják a magyar gör. kath. püspökséget — Nyiregyháza-nak, mert ök már — Hajdudorog mel-lett nyilatkoztak.

Százezer lakosról ábrándoznak, gazdasági felvirágzásról mesélnek és nem látják, hogy megy tönkre egyik vállalat a másik után, hogy buknek sorra a részvénytársaságok, hogy foj-togattják a közterhek a lakosságot, hogy nő a köz- és magán adósság. Palotákat építenek hitelbe és elfelejtik megnézni a pénzügyigazgatóságnál az üres lakrészek kimutatását. (Ezernél több lakrész áll üresen most is és lakásinség van!)

Nyakkendő különlegességek ASZMANN FERENCNÉL.

Bábi bánata.

Képzelmék: szakácsnők július tizenötödikén felmondott.

A hálátlan teremtés, kinek harminchat korona havifizetésén kívül még legalább tizenkét korona piacpénze volt, aki hat korona vacsorapénzt kapott, de pompásabb vacsorát evett az én konyhámról, mint jó magam. Akinek ruhája között két ollómat, egy ezüst, öt nikkel gyűszömet találtam, nyolc zsebkendő és két alszöszöknyán kívül. Az igaz, visszavettem, de szó nélkül, mert szégyeltem volna érdeme szerint felpofozni, ahhoz pedig nem voltam elég gyengéd, hogy emlékek hagyjam meg nála, mit kegyelethől lopott tőlem el.

Akkor azonban egész nap állt a konyhában és sirt. Azért tette-e, hogy bosszantson vele, vagy megbánta, hogy felmondott? Nem tartottam magamhoz méltónak, hogy kérdezősködjem efelől, mert az a szakácsné, kivel úgy bántam és így bánt velem, elvesztette a jogot rokonszenvemre.

Másnap újra sirt. Harmadnap megint. Negyed-ötödnap szintén. Halkan, csendesesen, de egész nap folytonosan. Urísten, ez így og tartani tizennégy napig?

Elkezdtem magamat vádolni. Illik az, az én szociális gondolkodásomhoz, elhagyni valakit nyomoruságában, csak azért, mert ö kiharználta előnyét velem szemben? Mert hogy nem jókedvűből sirt, az bizonyos.

Összeszedtem tehát összes szociális érzésemet, hozzá kis kíváncsiságot tettem és elébe álltam, hogy megkérdezem, miért sirt.

Amint az arcába néztem, — dacára szociális érzéseimnek — majdnem elnevettem magam... Hiszen sohasem volt valami szépség az én Nacám, de hogy ilyen csuf légyen, nem is képzeltem.

Megkérdeztem miért sirt. Nem felelt.

Szociális érzésem egyre erősödik, kíváncsiságom percenkint nő, ugyszintén nevet-hetnékem is. Iparkodom tehát hangommal minél több részvétet kifejtetni; nem nézek arcába, mely komikusan fényes, mint az újévi malacpecsenyének bőre, de a puddingra nézek, melybe épen a mandulát vágja, a melyre könye csak azért nem hull, mert ökle szüntelenül az arca körül hadonászik; a puddingra gondolok, melyet annyira szeretek s melyből a jelen pillanat tapasztalata után enni nem fogok, felhasználom szomorúságom első percét és újra megkérdezem: miért sirt.

A hatás nem maradhatott el. Ö felelt. Azért sirt, mert haza kell mennie és azért sirt, mert már huszonnyolcéves.

Ezt nem értettem, mert a két dolog között semmi összefüggést nem találtam. Hazamegy, ö akar menni és sehöl úgy, mint ott-hon, nem tudják életkorát. Miért sirt tehát?

Megmagyarázta.

— Hát hiszen nem is azért kö nekem sirnya, de másér.

Biztatgattam: csak öszintén! Azt hiszem ugyanis, mert a leány föl a hegyek közé való, arra a vidékre, ahol a kultura csak a sürti fák között kukucskál be s most, hogy két ifjabb nővére férjhez fog menni, neki kell a házi és földmunkát elvégezni, ez fáj neki. Ott nem fog parádézhatni.

Aha, a városi asszony ravaszságával, eltaláltam, hol szorítja a cipő.

Ö azonban felvilágosított. Nincs ugy, ahogy én gondolom.

— Tugya kérem, nacsága a munka miatt nem abajgatom magam, nekem az nem konferál, akár a városi finom házban végzem el, akár a tehénistállóban. Más böszit engemet, az — s itt éktelen ordításban tör ki — hogy hajadonleányképen kell hazamennem.

Az összes tanintézetek

részére új és használt iskolakönyvek, papir-, író- és rajzszerek a legolcsóbban kaphatók Csáthynál, Piac-utca 8. Telefon-interurbán 296.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Három doboznál ingyen postai szállítás.

De a tárgyra térek: a magyar gör. kath. püspökség székhelykérdésére. A hazafiságot, a magyarság érdekét teljesen kikapcsolom s hiszen azt hazafiasan gondolkozók előtt vitatni felesleges, de kikapcsolom a Márk Endre-féle lovagiasságot is. Közügyben ezek mellétekintetek. Tisztán gazdasági, vagy mondjuk a nevén: üzleti szempontból akarok rávilágítani e kérdésre.

Hajdudorog — igaz — sokat küzdött szóval a magyar püspökségért. Nem is önzetlenül, mert a maga számára akarta kiküzdeni. Igen ám, de a leghivatottabb tényezők, a gör. kath. papok és egyházközségek óriási többséggel *ellene* nyilatkoztak. Mert irtózáttal gondolnak arra, hogy a nehezen kiküzdött, közjogi méltóság székhelye a kultúra legelemibb követelményeit is nélkülöző — falu legyen. Ezért nyilatkoztak — Nyiregyháza mellett. Hajdudorog történelmi szerepléséért azért megkapja az őt megillető elismerést, mert az új püspökség címe: hajdudorogi gör. kath. magyar püspökség lesz.

Mikor az egyházközségek óriási többsége már Hajdudorog ellen nyilatkozott, nem-e a legnagyobb bárgyúság és köznevetség lenne, ha Debrecen merő ál-lovagiaskodásból a végképpen elejtett Hajdudorog mellett foglalna állást a történetek és megdönthetetlen tények ismerete után!

Befejezett tények előtt állunk. A kormány pozitív ajánlatokat kér, mert dönteni akar a székhely kérdésében. Ha Debrecen most elmulasztja megtenni korrekt és pozitív ajánlatát, akkor dönteni fog a kormány Hajdudorog és Nyiregyháza közt, ami egészen természetes, mert Debrecen — nem tett ajánlatot és ez esetben a

püspöki székhelyet megkapja — Nyiregyháza. Hajdudoroggal elesett Debrecen is. *Utóajánlatot nem lehet tenni.*

Ezer lakrésznél több áll üresen Debrecenben, pang a kereskedelem és az ipar, szédületesen nőnek a közterhek, nincs a piacon pénz, nincs hitel, a dolgos kezek számára maholnap nem lesz munka és ebben a szomorú helyzetben akarja veszteni Debrecen a fogyasztót, a munkaadót, a lakáskeresőt, a közteherherviselőt, a piacra pénzt hozó intézményt?

Aki szánszándékból ezt akarja: szavazza meg a Márk Endre indítványát a ma délután tartandó, városi közgyűlésen. Szavazzon a város közönségének érdekei ellen!

Az őszi idény

beálltával ajánljuk

Szabó Miklós

férfi-, fiu- és gyermekruha
:: nagyáruházában ::

Debrecen, Piac-u. 19. sz.

(az Alföldi tak. szemben)

hol az összes őszi **férfi- és fiuruhák, felöltők, raglánok, télikabátok** stb. stb. a legfinomabb és legjobb minőségben **a legolcsóbb szabott árak mellett** szereshetők be. 1608 :-:

Telefon 10-64. Telefon 10-64.

Szegény, nem kapott férjet s ez fáj neki a falubeliek miatt.

Szívem mélyében ugyan beláttam, hogy igaza van, ámbar férjem előtt természetesen nem adnék neki igazat. Szegény, leányfejjel kell hazamennie huszonnyolc éves korában! Tulajdonképpen magam is csodálkozom Babi hajadonváltán. Friss, egészséges s a pék meg a fűszeres háziszolgája, kik hozzánk jártak, oly soká rakták ki a konyhában a holmijukat.

Aztán ő maga sem idegenkedett a férfinépségtől, hiszen ha az udvaron volt dolga, ahol a kocsisok tartózkodtak, alig lehetett visszatérteit bevégni. Épen vigasztalni akartam, nagyon szellemes szónoklattal, hogy azért van mindez, mert az „igazi” még nem érkezett el, legyen türelemmel stb. stb. . . . de ő furcsa logikával halomra döntötte érveimet.

— Ja, azt tetszik gondolni, hogy nem kéröm, nem azon mult, hanem hát tetszik tudni, nem vót kedvem a férjhezmenésre, pedig a levélhordó is apertált a kezemre, de hallottam az első feleségével is nagyon komiszul bánt és annyi rossz házasságot láttam már, hogy elment a gusztyusom tőle.

— De hát akkor miért sir Babi lelkem?

— Mert hát a mi falunkba a leánynak semmi becsülete nincs, ha úgy megy haza, mint én. Ha legalább egy gyermekem is volna, de így . . . Ennyi ideig hiába szolgáltam a városba. Mindenki ki fog nevetni — mindenki . . . ilyen szegényen hazamenni . . .

Leült a kőszenes ládára és keservesen sirt . . .

Nem birtam vigasztalni, egy szó nem jutott eszembe, amit mondhatnék.

Nevessek? Bosszankodjam?

Buta ez a paraszt, vagy rossz? Ostoba, vagy furcsa modorával magassan áll fölötünk. Azt hiszi-e, hogy csak akkor tökéletes az ember, ha minden emberi-dolgot kipróbált? — Nem tudom.

Délben nem birtam ebédelni. Az uram nem tudva koplalásom okát, melyet elárulni nem akartam, — bosszankodott, de azért — tán ép azért, mert férfi, hősiesen és jó étvágygal nyelte le a falatokat. Ő bosszankodott, én még — a pudding mazsolaszemei mindegyikében szakácsnőm kisirt szemét láttam és alig tudtam visszatartani kacagásomat.

Roze G. M.

A nagy színjáték.

Megkezdődött a próba-háború.

Az alföldi mezőkön ropognak a fegyverek. A szántókon nehéz ágyukat cipelnek, a tarlón száguld a huszár, az utakon szerte dőlnek ki a kimerült bakák. Megkezdődött a fejedelmi színjáték, a hadgyakorlat.

Egy vezérkari tiszt érdekes részleteket beszélt el a hadgyakorlat katonai jelentőségéről és feltételeiről. Rámutatott, hogy a sikágon való gyakorlatozást eddig elhanyagolták, helyes volt tehát azzal a problémával foglalkozni, hogy mily módon folyhat le a modern fegyverekkel ellátott és a modern védekezés feladatait még nem teljesen ismerő csapatokkal a sik terepen vívható hadjárat. A katonai kiképzés tökéletesítése szempontjából azt szeretnék, ha minden csapat-testnek módot adhatnának, hogy a különböző terepekkel megismerkedhessenek. A folyton sikágon működő csapatok, sőt tisztek, hirtelen nagy nehézséggel kénytelenek megküzdeni a hegyek közt, még pedig a csapatok harcra képességének rovására: épp ily körülmények közé juthatnak a hegyi terep-hez szokott csapatok.

A Tisza-Maros szögén lefolyó hadgyakorlaton a VII. és XII. hadtest ütközik össze a 20. honvédhadosztállyal. A hetedik hadtest legnagyobb részét síkföldi legénységből áll, de egy részének mégis volt már alkalmja hegyvidéken gyakorlatozni. A tizenkettőt, az erdélyi hadtest előtt azonban katonailag újság a hegyvidék.

A mostani síkföldi gyakorlaton különös figyelmet fordítanak a tüzérség működésére s ezzel kapcsolatban még nagyobb jelentőséget nyer a felderítő szolgálat. Miután a sikon nagy távolságban, különösen az árkok és faszorok mögött ugyszólván láthatatlanul eltűnnek az ellenséges csapatok, nagyobb mértékben kell majd alkalmazni a közvetlen lövést, tehát a tarack ezredék akciójára lesz főként szükség. Am éppen ezek számára kell precizen felderíteni a rejtve védett ellenfelet.

Tehát ugyszólván első nagyobb gyakorlati próbájuk lesz ez a manőver a repülőgépeknek. Ki fog tűnni, mennyi repülőgépre lenne szükség egy hadilábon álló hadseregnek, hogy a földérintést kifogástalanul szolgálhassák. Kétségtelen, hogy az aeroplanoknak megbecsülhetetlen szerep jutott a harc terepen s a repülőgépeknek a mostani hadgyakorlatokon való működéséből érdekes tanulságokat szerez a hadvezetőség.

Borsalino

ujdonságok

1602

Feketénél.

Piac-u. 69.

kereskedelmi és iparkamara I. és II. emeleti helyiségekben levő igen szép cserép-
:: kályhák jutányos árban eladó. ::

Értekezhetni 1431

Ullmann Salamon,
fűszerkereskedésében, Piac-utca 81.

Fehérneműt

csipkefüggönyöket
női blousokat
legszebben tisztít

Feuerstein

mosó intézete Piac-u. 63

Fióküzlet: Arany Janos-u 15.
Főüzlet telefon szám 1157. 561
Fióküzlet telefon szám 732.

Vármegye.

Magyar név. Pisák Ferenc téglási lakos, valamint gyermekei, családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel, Monoki-ra változtatta.

Bizottsági ülések a vármegyén. Hajdúvármegye nyugdíjválasztmánya szeptember 13-án délelőtt 9 órakor, az állandó választmány délelőtt 10 órakor, a vármegye-ház építő bizottság pedig délután 3 órakor, a számonkérőszék szeptember 20-án délelőtt 9 órakor tart ülést.

Sorozás a központi járásban. A vármegye központi járásában a fősorozást befejezték, összesen 740 legény állt a mérték alá, elsők között 278 vált be katonának, 37,6 százalék, ami kitűnő eredmény. A sorozáson nem jelent meg 63 hadköteles.

Debrecen lovagias!

H.-Dorog mellett marad.

Igy kapja meg a magyar püspökséget — Nyiregyháza.

Több cikkben ismertette már a „Debreceni Ujság” a felállítandó gör. kath. magyar püspökség ügyét, melyet a kormány eredetileg is Debrecennek szánt. És mégis az történt, hogy gróf Dégenfeld József és társai indítványt nyújtottak be a városi közgyűléshez, hogy a város a székhely kérdésében támogassa — Hajdudorogot és a közgyűlés ezt az indítványt el is fogadta.

Ennek azonban folytatása is van és úgy látszik be fog vonulni a közgyűlési terembe is a jog- és pénzügyi-bizottság határozata után és ha a törvényhatósági-bizottság józan bölcsessége nem veszi észre, akkor holtbizonyos, hogy Nyiregyháza lesz az új gör. kath. magyar püspökség székhelye és nem Debrecen.

Jól meg kell ám érteni ezt a kérdést. A kormány és a gör. kath. magyarság sohasem gondolt Hajdudorogra, mikor a püspökség felállításának kérdése a megvalósulás lehetőségének stádiumába jutott. Mindig Debrecennek szánta minden komoly tényező az új püspökséget, mert falura nem is lehet helyezni ilyen nagy intézményt, már pedig Hajdudorog — akármennyire is el kell ismernünk hazafias küzdelmeit, kitartását, sőt történelmi jogait is — még városi szervezetét is feledte és még Nyiregyháza képest is csak falu, nincs se középiskolája, se tanítóképzője, semmiféle kulturintézménye, sőt a nervum rerum gerendarum: a hozzávaló anyagi képessége, pénze sincsen. Tönkretenné magát ez a hazafias, derék, lelkes község, ha mindazon feladatok teljesítését magára vállalná, amit az új püspökség odahelyezése megkövetel.

De ami Dorogon nincs, sőt nincs Nyiregyháza sem, a sok kulturintézmény, mind az készen van Debrecenben. Hajdudorog számba se jöhetett tehát a székhely elhelyezésének kérdésénél. A kormány pillanatig sem gondolt Hajdudorogra, Debrecen nem

lépett sorompóba, tehát Nyiregyházát biztatta fel. Mert ne higgye ám senki, hogy Nyiregyháza magától tett ajánlatot és az egyház-községek többsége véletlenül foglalt Nyiregyháza mellett állást, hanem biztatásra. Hiszen a gör. kath. papság óriási többségének nyíltan hangoztatott álláspontja az, hogy a püspöki székhely nem lehet falu. Hajdudorog tehát egyedül áll és vágyai a püspökség után elérhetetlenek, a helyzete teljesen reménytelen.

Az, amit a jog- és pénzügyi bizottság határozott, a leghatározottabban Nyiregyházat tolja az előtérbe. A lovagiasság hangoztatása, hogy Debrecen mar Hajdudorog mellett foglalt állást, nem állhat meg, mert a közgyűlés a tények ismerete nélkül hozta meg határozatát, mert nem tudta, hogy a püspökséget Debrecennek aranytálcán kínálták.

Még midig nem késő jól megfontolni a kérdést és akkor kétséget nem szenvedhet, hogy Debrecen józan törvényhatósági bizottsága határozott, konkrét ajánlatot fog tenni a kormánynak a püspök elhelyezésére. Csak ingyen telket és 300.000 koronát ajánljon fel és Debrecen kapja ezt a nagy, nemzeti intézményt. Különben Nyiregyháza viszi el az orrunk elől a magyar püspökséget, melyet — újra hangsúlyozzuk — Hajdudorog nem nyerhet el.

Kinek van pénze?

Mikor a vidéki város pénzt keres.

A napokban bejárta az ujságokat az a hír, hogy Zenta város hatmillió korona kölcsönt vesz fel egy francia pénzesoporttól. Különböző vidéki városokból érkező hírek után ítélve, valósággal török magukat különböző francia pénzesoportok, hogy a magyar vidéki városokat milliókkal elárasszák. A mult héten állítólag Nagyváradnak ígért 25 milliót a francia tőke.

Aki a viszonyokat kissé ismeri, egy pillanatig sem veszi komolyan ezeket a fantasztikus híreket. Mindenki tudja, hogy ez a sok ajánlat csak afféle pium desiderium, jámbor óhajlás, amely azonban sohasem fog megvalósulni. Zenta város sem fogja megkapni a hatmillió francia kölcsönt. Hogy erre a város vezetősége sem számít, az kitűnik egy rövid kis hirdetésből, mely egyik zentai ujságban jelent meg és így szól:

Felhívás. A városháza építésének fedezésére szükséges összeget a város az egész világon fennálló szűk pénzügyi helyzetre való tekintettel 6 százalékos függő kölcsönrel óhajlja beszerezni. Akinek tehát 10.000 koronán felül elhelyezhető tőkéje van, megbeszélés végett jelentkezék Helmsberger György városi főszámvonónál, aki az ajánlatok átvételével meg van bízva.

Nem tudjuk, vajjon meglesz-e a felhívásnak a kívánt eredménye és hogy sokan lesznek-e Zentán ama kellemes helyzetben, hogy 10.000 koronát meghaladó kölcsönajánlataikkal felkeresik majd Helmsberger főszám-

vevő urat. De ez a módja a pénzszerzésnek föltétlenül reálisabb és érdekesebb a bizalomra, mint mikor előlegre utazó közvetítők után fantasztikus francia pénzesoportok szerepelnek ajánlattevőkért a városi kölcsönökre.

Figyelem!

Debreczen legolcsóbb bevásárlási forrása a

„Verseny”

kész férfi-, fiu- és gyermekruha áruház

DEBRECZEN, Piac-utca 61. sz. (Fischer-ház.)

A Szent-Anna-utcával szemben.

Az összes őszi és téli férfiruha újdonságok állandóan raktáron. Az árak olcsóbbak mint bárhol.

∴ A cégre tessék ügyelni. ∴

Verseny férfiruha áruház

Piac-utca 61. szám. 1608

Városháza.

Diákok a Hortobágyon. A besztercebányai főgimnázium 24 növendéke, 4 tanár kíséretében ma érkezik a Hortobágyra, ahonnan bejönnek a városba és megtekintik Debrecen nevezetességeit.

Elhalasztják az őszi vásárt. A városi tanács a főkapitány javaslatára szeptember 30-tól október 7-éig terjedő időre tűzte ki az őszi Dénes-napi vásárt. A vásár idejére esnek azonban a zsidó ünnepek is, miért is megkeresés érkezett a tanácshoz, hogy a vásár határidejét változtassa meg. Az őszi vásárt a tanács október 7—15. napjaira tűzte ki.

Ló- és szarvasmarhakiállítás Tetétlenen.

A vármegyei gazdasági egyesület f. hó 8-án tartotta Tetétlenen ló- és szarvasmarhadíjazását, a földm. ministerium anyagi támogatása mellett a legjobb eredménnyel. Debrecenből a legjobb gyalogossal, a többiek közt indultak: Kovács Gyula alispán, elnök, Kaemmerling János, Csapó István alelnökök, Balogh Sándor lobizottmányi elnök, Sargóth Jenő kir. gazdasági felügyelő, Weszprémy István orsz. képviselő, dr. Somossy Béla, dr. Ethey s dr. Csiba vármegyei jegyzők, Dávidházy Sándor egyleti titkár, Gerő Dániel állatorvos stb. Kabáról kocsikkal érkeztek Tetétlenre, hol az elől-

A nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozom, hogy külföldi tanulmány utamról hazaérkeztem s elsőrendű mütermemben készülnek a legújabb modellek szerint **angol és francia ruhák**, stb. stb.

Várady József

nőiszabó mester

1565 Kossuth-u. 22. sz.

Megérkeztek az őszi idényre Moskovits József
a legfinomabb angol szövetek 1908 uri szabó divattermébe.

Járóság élén a járás agilis tevékeny főszolgabírája, *Ercsey Gyula* fogadta az érkezőket, hol már a környék birtokos osztálya nagy számban volt összegyűlve. A *lódijazás* jurie elnöke *Balogh Sándor*, a *szarvasmarha* jurie elnöke *Kaemmerling János* volt. A jurinek nehéz feladata volt, különösen a szarvasmarhadíjazásánál, mert a borjas tehének csoportjánál igazán kiváló és nagyon szép állomány volt. Különösen kitűntek *Földes* község gazdái által elővezetett állatok, melyek közt nem egy példány volt olyan, mint bármely nagyobb szerű kiállításon is a legszebb példányok közé tartozna. A lovaknál is kiváló jó anyag lett elővezetve. Ugy a gazd. egyesület, valamint Tetétlen község előjárósága meglehetősen elégedve a teljesen sikerült eredménnyel, noha az üzők csoportja csak közepes volt.

*Szarvasmarhák*nál díjat nyertek, fias teheneknél: *Bojtor Sándor Földes* 60 K, *Boldog István Földes* 50 K, *Antos János Földes* 40 K, *Pécsi Antal Kaba* 30 K, *Balogh Lajos Földes* 20 K, *Csordás Sándor Földes*, *Sári Gyula Kaba*, *Tózsér Ambrus Kaba*, *Pöcsi Imre Földes* 10—10 K.

Üszöknél, 3 éveseknél: *Veres János Földes* 70 K, *Nyirő Mihály Földes* 50 K, *Nagy Miklós Tetétlen* 30 K, *Nagyidai István Földes* 20 K, *Doninyik Károly Tetétlen*, *Karacs József Földes* 10—10 K. 2 éveseknél: *Gyuró János Dorog* 50 K, *Pécsi Lajos Földes* 40 K, *Szabó Mihály Földes* 25 K, *Sári Gyula Kaba* 15 K, *Kurucó József Tetétlen* 10 K, *Szabó Albert* 10 K. 1 éveseknél: *Gyuró János Dorog* 40 K, *Szutor Dániel Tetétlen* 30 K, *Szabó Mihály Földes* 20 K, *Katona Sándor Kaba*, *Nyirő Mihály Földes* *Ujj Lajos Tetétlen* 10—10 K.

Lovaknál, anyakancák: *Tóth Kálmán Hajduszovát* 50 K, *Pécsi Lajos Földes* 40 K, *K. Kurucó József Tetétlen* 30 K, *Gere Máté Kaba* 20 K, *Bojtor Sándor Földes* 20 K, *K. Kurucó József Tetétlen* 10 K, *Imre Balázs Tetétlen* 10 K, *Lévai András P.-Ladány* 10 K, *Somogyi Lajos Hajduszovát* 10 K. 3 éves kanca csikók: *Egri Dániel Tetétlen* 40 K, *Imre Balázs Tetétlen* 30 K. *Bene Imre Földes* 10 K. 2 éves kanca csikók: *Nagy Lajos Szovát* 30 K, *Papp Károly Kaba* 20 K, *Doninyik Károly Tetétlen* 10 K. 1 éves kanca csikók: *Bene János Földes* 30 K, *Budaházi Albert Földes* 20 K, *Bálint József Kaba* 10 K.

A díjak kiosztása után 150 terítéki banket volt, melyen a többiek közt felköszöntőt mondottka: *Ercsey főszolgabíró*, *Kovács alispán*, *Szabó Gyula főjegyző*, *Veszprémi képviselő*, *Baróty ref. lelkész* stb. A kiállítás sikeres rendezésében az oroszlanrész *Ercsey főszolgabírót* illeti, ki minden alkalmat megragad arra nézve, hogy a közgazdasági terén is járásának községet előbbre vigye.

Színház.

Színházi kiállítás. A jövő szezonban szenzációs internacionális színházi kiállítás lesz Budapesten. Mint értesülünk, a kiállítást az Iparművészeti Múzeum rendezi és máris nagyban folynak az előkészületek, hogy a kiállítás a színház-művészet minden ágát kellően és teljesen reprezentálja és feltüntesse a dekoráció-festés, a színpadi díszítés egész történetét. Bemutatásra kerülnek a budapesti színházak összes nevezetes díszletei, de a kiállított anyag java külföldről

kerül hozzánk. Elsősorban szerepel természetesen *Gordon Craig*, a hírneves angol művész, aki a színházi művészetben uttörőként szerepel és aki *Reinhardnak* az első impulzust adta egy új stílus-megformáláshoz. Erre az alkalomra *Gordon Craig* kiállítja azokat a díszleteket, amelyeket az „Ember tragédiájá”-hoz festett, valamint az összes számottevő és jellemző alkotásait is. Így a *Hamlet-díszletek* egész külön szobát kapnak. A színházi kiállítással kapcsolatosan valószínűleg szakszerű felolvasásokat is tartanak.

Dráma a cirkuszban című, szenzációt keltő cirkuszi artista dráma, 2 felvonásban az *Uranus színház* holnapi új műsorának fénypontja. A kísérő képek pompás amerikai vigjáték, bohózat és tájkepekből fog állani.

Ma látható utoljára a „Fekete kancellár” című orosz katonai dráma, az *Uranus* mozgó színházba. Az eddigi telt házak tanuskodnak amellett, hogy a „Fekete kancellár” egyike a saison legérdekesebb, izgatottabb drámájának, amit csak fokoz a kísérő zenekar, amit a legnagyobb gonddal és izléssel állít össze az igazgató. Utoljára megy *Maxi kacagató képe*, *Curacao herceg utolsó kalandja* és az alábbi remek műsor: 1. *Nizza és környéke*. (Panoráma.) — 2. *A kastély óra*. (Szenzációs dráma.) — 3. *Max szerelemből boxol*. (Irta és előadja *Max Linder*.) — 4. *Autó kirándulás az Alpesszekbe*. (Gyönyörű uti felvétel.) — 5. *Curacao herceg utolsó kalandja*. (Kitűnő vigjáték.) — 6. *A fekete kancellár*. (Szenzációs orosz katonai dráma 3 felvonásban.) Előadások kezdete este pont 7 órától. Bemenet pont 7, 8, 9 és az utolsó előadáshoz pont 10 órakor. Egy előadás 2 óra hosszat tart. Minden órában 10 perc szellőztetési idő van. Ezért a nézőtér kellemes és hűs. Előadás alatt állandó szellőzés. Buffet. Váróterem. Ruhatar. Telefon 3—28. és 6 személyes francia salonnak. Két órási előadások. Intim és előkelő óriási, kényelmes nézőtér. Állandóan előkelő műsor. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő és kedvezményesáru trafik jegyek érvényesek mindkét helyiségben.

Az Uranus színház vásártéri, nyári helyiségében ugyanaz a műsor kerül minden este bemutatásra, amelyik a „Korona-Passage”-ban (Színház átjáróban). Azonban hétköznap, esténként csak egy előadás, este pont 9-től 11-ig, a rendes helyárakkal. Bérlet, tisztviselő és trafikjegyek érvényesek minden hétköznap este.

Leleplezett szélhámos.

A rosszul választott állnév.

Hétfőn este egy gyanús alak tünt fel a nagy vasúti állomáson. Az utasok felszállásánál belevegült a tolongásba, de a vasúti kocsikból mindig visszatért. Nem utazott el.

A szereplése nem kerülte el a *Furkó* őrmester figyelmét, aki az idegen fellépésében a zsebmetszési alkalmak keresését fedezte fel gyakorlott szemével. Igazolásra szólította fel, majd pedig megmotozta s talált is a zsebeiben a zsebtolvajláshoz szükséges eszközöket. Ezek után — hivatalos jelentésének kíséretében — előállította az ismeretlen egyént a központi ügyeleten.

Ott dr. *Harsányi Imre* rendőrtisztviselő vette át, aki szintén nem minősítette éppen

a legkorrektebbnek a pasas viselkedését. Személyazonosságát csupán egy katonakönyvvel tudta bizonyítani, amely *Kenderesi Imre* névre volt kiállítva. Emellett azonban lakása sem volt s a kétes ekzisztenciát dr. *Harsányi Imre* rendőrtisztviselő szabályszerűen felügyelet alá helyezte.

Dr. *Komlóssy Pál* tb. rendőrkapitány-nak jutott tegnap az a feladat, hogy az ismeretlen alak előléte iránt érdeklődjék. A rendőrkapitány mindenekelőtt a katonakönyvet vette vizsgálat alá s csakhamar megállapította, hogy az ott felsorolt személyi adatok sehogysem illenek a lefűlelt egyénre. Alig egy-két kérdést intézett hozzá s az állítólagos *Kenderesi Imre* mindjárt zavarba jött. Be kellett ismernie, hogy a katonakönyvet ellopta *Kenderesitől*, aki vele együtt utazott, különben akkor látta először életében. Ő pedig *Csobánszky János* 26 éves facér gépészségéd, aki lopásért, orgazdaságért többször ült s rovott multját akarta fedezni a *Kenderesi Imre* névvel.

Alighogy a helyzet tisztázódik, szinte végszóra, mint egy jól megcsinált francia bohózatban, sürgöny érkezik, amelyben a jászkiséri csendőrség *Kenderesi Imrét* keresi lopás vétségének alapos gyanuja miatt.

A leleplezés tehát határozott szerencséje volt *Csobánszky Jánosnak*, mert *Kenderesi Imre* minőségében őt vonták volna mindjárt a megkeresés alapján felelősségre. Persze nagyon örült ökelme, hogy így ütött ki a dolog s bizonyára megfogadta magában, hogy máskor jobban megválasztja az álneveit s nem ugrik be olyan könnyen a mások bőrébe, mert azok esetleg még nagyobb csirkefogók lehetnek, mint ő.

Ujdonságok.

* **Falk Lajosné meghalt.** Hosszu évek során tartó fájdalmas szenvedés után, egy különösképen nemesérzésű asszonyiszív szűnt meg tegnap dobogni, *Falk Lajosné* meghalt. *Falk Lajosné*, szül. *Ganzler Eugénia* Sátoraljaiújhegyről való, dr. *Ganzler Lajos* híres orvos leánya volt. Nemcsak férje révén, ki a debreceni kereskedelmi- és iparkamara kereskedelmi osztályelnöke és a város közgazdasági társadalmának tiszteletreméltó kiváltsága volt, az elhunyt széles körben ismert, de a saját egyénisége is megszerezte számára a város tiszteletét és szeretetét. Az izraelita jótékony nőegyletben, annak népkonyhájában, míg csak egészsége bírta, fáradhatatlanul buzgólkodott. Szeretett anyjának váratlan halála, nagybeteg atyjának éveken át önfeláldozó ápolása törték meg egészségének erejét és 14 év óta tartó folytonos szenvedések utját járta azóta panasz nélkül, saját bajában is a másokon segítségre törekedve. És amíg ő másokon sokat segített, rajta a leghíresebb orvostudorok sem tudtak segíteni. Aki csak ismerte, őszintén becsülte és nagy részvételt vanna halála alkalmából a mélyen sujtott család iránt, mely nemcsak itten, de messzeágazásaiban: *Zemplénmegyében*, *Budapesten* és *Bécsben* is gyászolja a család nagy matrójának elvesztését. A halál *Budapesten*, a *Liget-szatóriumban* sujtott le rá, kedden délelőtt. Hült tetemét a család hazahozatja és itthon, a vasúti állomástól lesz a temetés. A család gyászjelentése a következő: *Falk Lajos*, mint férj gyermekeivel, vejével és unokájával, ugyszintén özv. dr. *Erényi Jakabné*, mint nővér, az összes rokonság nevében is a legmélyebb fájdalomtól le-sujtva tudatják, hogy a forrón szeretett

Gondos szülők

nem gondolkoznak azon hogy fiainak hol vásároljon olcsón, szép és tartós

iskola ruhákat

hanem azt jól tudja hogy Debreczenben egyedüli óriási választéku férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruháza **Gerő Ernő** Piac-u. 41. sz.

aldott jó feleség, önfeláldozó drága jó anya, anyós, nagymama, felejtőtetlen nővér és rokon: Falk Lajosné szül. Ganzler Eugénia f. hó 10-én, életének 55-ik, boldog házasságának 35-ik évében, hosszas szenvedés után, a „Liget” szanatóriumban, Budapesten elhunyt. Drága halottunk hült tetemeit a debreceni pályaudvartól f. hó 12-én, délután 4 órakor, az izraelita temetőben helyezzük örök nyugalomra. Debrecen, 1912. szeptember hó 11. Áldás emlékére.

* Vladimir Nagyváradon repül.

Vladimir, a Debrecenben jól ismert birkozómester, aki Bécsújhelyen tette le a pilóta vizsgát, vasárnap Kolozsváron látványos felkészülést rendez. Ettrich-féle monoplánján fog felrepülni. Vladimirt a legvakmerőbb pilótának tartják. A legújabb aviatikus tegnap Nagyváradon időzött s engedelmet nyert a hatóságtól, hogy szeptember 29-én ott is felszálljon. Azután Debrecenben kerül felszállni.

* **Örültek tragédiája.** Blazici városkában szörnyű tragédia történt. Egy Pilepich nevű házaspár már régebbi óta az örültség tüneteit mutatta. A férfi különben is már volt az örültek házában. Tegnap azután magukra zárták a lakást, baltát vettek elő és egymásra támadtak. Borzalmasan összevagdalták egymást. A férj azután egy csapással kettehasította a nő fejét. Mire emberek hatoltak a lakásba, már a férj is haloklott.

* **A must vasuti szállítása.** A kereskedelmi miniszter a must- és hordószállítások tárgyában, hozzá intézett felterjesztésre értesítette a vármegyét, hogy a szüret idejében elszállítandó mustküldemények részére megrendelt kocsik késedelem nélkül és lehetőleg teljes számban való rendelkezésre bocsátása tárgyában intézkedett, továbbá arról is, hogy úgy a feladásra került mustszállítványok, mint az üres hordók is lehetőleg gyorsan és akadálytalanul továbbbittassanak. Utasította egyúttal a vasúti közveket arra is, hogy a szüret előtt és alatt nagy mennyiségben feladásra kerülő üres hordókat a fennálló szabályok értelmében kíméletesen kezeljék.

* **Harmadosztály a gyorsvonatokon.** A Máv. igazgatósága október elsején kezdi meg a gyorsvonatokon a III osztályu kocsik alkalmazását. Egyelőre csak a bécsi, szegedi, fiúmei, szabadkai, kolozvári és miskolci vonalakon. A debreceni közönség csak Püspökladány és Budapest közt használhatja a gyorsvonaton a III. osztályt.

* **Halálos vasuti baleset.** Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt Beregszentmiklós és Kisvidég állomás között, amint egy munkási távirat jelenti. Egy Luhival nevű napszámos szekerén margitszigeti vizet szállított Munkácsra. Késő este volt és Luhival a kocsin elaludt. A lovak fölmentek a vasúti dűlőre, mert az átjárón a sorompók nem voltak leeresztve. Amikor azonban a vágányok közé értek, mind a két sorompót leeresztették s a kocsi a pályatesten maradt. Ugyanabban a pillanatban rohogott Munkács felé a lembergi személyvonat, amely már idejekorán fékezni nem tudott és nekiment a vágányok között veszteglő szekérnek. Az összeütközés következtében Luhival a kocsi-ról a vonat kerekei alá bukott, amelyek a szó szoros értelmében összeroncolták, a kocsi pozdorjává törött s a lovak a helyszínen kimultak.

* **A tanonc panasza.** Ujvári István lakatos tanonc s a Bercsényi-utca 16. szám alatt lakik. A fiura tegnap megharagudott egy segéd s egy vasreszelővel úgy szájba találta vágni, hogy három foga menten kihullott s az ajka is földagadt. A szegény fiu a brutális segéd ellen panaszt emelt a rendőrségen.

* **Verekedés.** A Dégenfeld-téren két atyafi összeverekedett tegnap este. Mind a ketten vidékiek. Súlyos pofonokat mértek egymás arcára és a botokra is rákerült volna a sor, ha a rendőr közbe nem lép. Előállította őket a központi ügyeleten, ahol igazoltatták a tüzes vörü magyarokat.

* **A kereskedők figyelmébe.** A mai pénzvisszanyok nehézségeit legjobban a kereskedők, főleg a kisebb kereskedők érzik. E nehéz viszonyok közepette aztán előfordul, hogy egyes kereskedelmi cikkek, mint pl. a *denaturált szesz képviselői* nagyobb és huzamosabb időre ajánlanak üzletkötéseket. Az érv itt az, hogy most leesett a szesz ára. Tény, hogy csökkenő arányzatot mutat a szesz üzlet, de épen ez bizonyítja azt, hogy a szesz ára még *nem állandósult* s körülbelül októberre újabb csökkenés várható. Ajánlatos tehát, hogy e nehéz viszonyok között az érdekelt kereskedők és kiskereskedők szigorúan tartózkodjanak a szesz üzleteknek megkötésétől s egyáltalán huzamos szállításokra ne kössék le magukat.

* **Keserű csalódás.** Egy ugynevezett csirke-ügyet tárgyalt a törvényszék. Valami kisebb betörés miatt állott egy legény a bíróság előtt. Már vagy egy fél órája húzódtott a tárgyalás, amikor az elnök odafordul a vádlotthoz:

— Mondja meg őszintén, miért törte fel gazdája pénzszekrényét?
— Azért kérem, mert azt hittem, hogy — van benne valami!

* **Kirabolt gyorsvonat.** Amerikában a Louisville felé haladó gyorsvonatot múlt éjjel egyetlen bandita megállította. A rabló revolverrel megfenyegette a lokomotívvezetőt és a fűtőt és az összes utasokat kirabolta. Azután elmenekült, de az utána küldött rendőröknek sikerült őt elfogni.

* **Magyar asszony öngyilkossága külföldön.** A Tegernsee partján levő Rot-takban a Budapestről való Markovics Jenő dr. konzuli tisztviselőnek a felesége agyonlőte magát. Tettének oka az volt, hogy nem akart Perzsiába menni, ahová férjét athelyezték. Markovicsné huszonnyolc éves és két gyermeknek anyja volt.

* **Esküvő.** Ma délután négy órakor esküszik örök hűséget a nagytemplomban Szűcs Mihály, özv. Ormós Gáborné leányának, Rózsának.

* **Influenza járvány.** Egy közeli községben nagy influenza járvány volt a múlt napokban. Egyik meggyógyult beteg beállit az orvoshoz.

— Fizetni jöttem, doktor ur, mennyivel tartozom?

Az orvos megnézte könyvében, hány-szor látogatta meg a beteget és ennek arányában állapította meg a honorarium nagyságát.

A páciens savanyu arcot vágott.
— Sok? — kérdi a doktor.
— Nem sok, nem sok — feleli az ember. — De valami kedvezményt kérek.
— Kedvezményt? Milyen címen?
— Nézze doktor ur — bökte ki szemérmes habozás után a volt beteg. — Én voltam az egész faluban az első, aki beteg lettem. Tőlem terjedt el a ragály és miattam lett a járvány... Ezen a címen.

* **Kaland a fürdőn.** Egy közismert népszerű debreceni úri ember mesélte el ezt a jóízű nyaralási történetet:

— Az idén is, mint rendszeren, egyik hazai fürdőben voltam. Mielőtt elutaztam volna, rendes szabómmal, a Neumann M. cégnél több elegáns ruhadarabot vásároltam s úgy mentem nyaralni. A fürdőben alig voltam két-három napig, az embereken bizonyos hódolatszerű megnyilatkozást vettem észre. Egyik ismerősömmel tudattam tapasztalataimat, mire az illető azt mondta:

— Ne esodálkozz azon, hogy az emberek hódolnak előtted és tisztelettel néznek rád, de a *ruháid* után ítélve, biztosra veszik, hogy *te vagy a feltámadt velszi herceg*. Én mosolyogva háritottam el ezt a kitüntetést, amely inkább Neumann M. cé-

érdeméül tudható be, de midőn láttam, hogy a közönség elegáns ruháimtól elragadtatva, ünnepelni akar, lelepleztem magamat, hogy én csak egy szerény debreceni polgár vagyok és nem a feltámadt velszi herceg.

— Igazán kedves kaland lehetett, jegyezte meg egy társaságbeli ur s most, hogy az őszi szezon itt van, magam is szabót változtatok. Neumann M. cégnél fogok vásárolni, mert ruhái mindegyre jobban és jobban hódítanak a közönség körében.

* **Vizes tej.** A tejhamisítás nem ismeretlen fogalom Debrecenben sem. És talán sürűbben is előfordul, mint ahogy a hatóság tudomást szerezhetnek róla. Azért tegnap mégis érkezett egy panasz a rendőrséghez. Szabó András Nyilastelep, Márton Kálmán-utca 10. szám alatti lakos tette ezt egy gazdálkodó ellen, aki vízzel kevert tejet szállított házakhoz. A beszolgáltatott tej vizsgálat alá vétetik s ennek eredménye alapján indítják meg az eljárást a tejszállító ellen.

* **Ünnepi imakönyvek** (Machsorok) az izr. ünnepekre és újévi képeslapok nagy választékban kaphatók Aczél antiquáriumban.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a folyó hó 11-én beálló Roshasónóh ünnep alkalmából a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni: ma, szerda este 6 órakor, holnap, csütörtökön d. e. 6 órakor, d. u. egynegyed 4 és este egynegyed 7 órakor, péntek d. e. 6 órakor és d. u. háromnegyed 6 órakor. Köznapokon további rendelkezésig, reggel 5 órakor és este 6 órakor.

* **Meglépett a cimbalmos.** Magyar Bandi, Erzsébet-utca 26. szám alatti lakos, népzeneész, keserves ábrázattal állított be tegnap a bűnügyi osztályhoz. Előadta, hogy a cimbalmosa, Kacsari Bandi, meglépett a bandától. Pedig 14 K előleget is adott neki, de ez sem kötötte úgy látszik, elég erősen Kacsari Bandit a zenekarhoz. A primás kívánságára, a rendőrség nyomozza a cimbalmost.

* **Tegnapi halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Ecsedy Lenke ref. 8 napos, Demjén Sándor ref. 32 éves, Zöld Tibor ref. 8 hónapos, Laczko Irma r. kath. 56 éves.

* **Iskolakönyveket** új és ódonnan, az az összes iskolák részére kaphatók Antalffy József tankönyvkereskedésében, Szent Anna utca 13.

* **Messenger Boy** vállalat telefonjai: nappal 612, este 11—30. Megbízásokat gyorsan és pontosan teljesít.

* **Még mindig van a 10 koronás lüszter-köpenyekből** a tártaron, minden színben, angol őszi Raglánokból már újdonságok érkeztek, fürdőre utazó hölgyek részére divatos „Monna Lissa” vászonkalapok 6 korona. Saisonból visszamaradt női modell kalapok leszállított árban, Rózsa Lajos vezetése alatt álló divatruházban, Alföldi-palota.

* **Bármelyik iskolában** szükséges iskolai könyveit újonnan vagy használtan megveheti Csáthynál, Piac-u. 8. Tel efon 296.

* **Ócska iskolakönyvek,** valamint újak is, az összes iskolák részére kaphatók Hegedüs és Sándor könyv- és papirkereskedésében, Kossuth-u. 11.

* **Gymnasium, polgári és kereskedelmi** iskolai tankönyvek újonnan, a legújabb kiadásban, ócskán és csaknem féláron kaphatók Csáthy Ferenc könyv- és papirkereskedésében.

* **Tescheni vaj** Kontsek Gézánál kapható.

* **Legújabb szabásu reformfűzők,** tulhalmozott raktár miatt, rendkívül olcsó árban kaphatók Biri Rózánál, Piac-utca 42. Kezi- és tanuló-leányok fizetéssel felvétetnek.

Harc a végletekig.

Lukács és Tisza távozása nélkül nem lehet béke.

A szövetséget ellenzék határozata.

Ma délelőtt tíz órakor ült össze a szövetséget ellenzék intéző bizottsága és Kossuth Ferenc elnöke alatt behatóan megvitatta a politikai helyzetet. A tanácskozás háromnegyed kettőkor ért véget és Huszár Károly néppárti képviselő közölte a hírlapírókkal az alábbi határozatot:

„Egyértelműleg kijelenti a szövetséget ellenzék intéző bizottsága, hogy mindaddig, míg a képviselőház június 4-én tartott ülésében és az azóta lefolyt időszakban történtek és a képviselőház elnöke, a kormány és a többség által elkövetett jog- és törvényellenes események megfelelő formában orvosolva nem lesznek, a parlament rendes működését lehetetlennek tartja.

Kijelenti továbbá, hogy a törvénytelenül létrejött házszabálymódosítást kötelezőleg el nem ismeri és magát annak alá nem veti.

Kimondja végül azt, hogy mig Tisza István gróf és Lukács László, akik a tényekért a teljes felelősséget viselni kötelesek, állásaikat el nem hagyják, a kibontakozást kizártnak tartja. A választói reform haladéktalan megoldását az ellenzék a béke elengedhetetlen feltételének tekinti.

Azokhoz a magállapadásokhoz, melyeket az ellenzéki pártok ide vonatkozóan létesítettek, a leghatározottabban ragaszkodik és e kérések megszüntetéséhez nem járul hozzá.

Ugyancsak a békefeltételeknek tekinti az intéző bizottság a sajtószabadságon és a gyülekezési jogon ejtett sérelmek orvoslását és ezen szabadságjogoknak törvényben való biztosítását.

Felkéri a bizottság az ellenzéki pártok elnökségeit, hogy a hozandó határozatokat a párthűség oltalma alá helyezni szíveskedjék.

Ezt a határozatot az összes jelen voltak aláírták és kimondták, hogy szeptember 16-án, a szövetséget ellenzék pártok közös értekezletet tartanak, előbb azonban az intéző bizottság újra tanácskozni fog.

Ez az erélyes határozat igazolja, hogy az ellenzék a késhegyig menő küzdelmet akarja és nem fog meghátrálni. Lukács és Tisza távozása nélkül nincs béke, csak harc a végletekig.

Égő házban egy hattagu család.

Az apa hőstette.

A vadregényes Körösbarlangon rozzant, szalmafüdeles viskóban élt Bogdán János, a felesége és öt apró gyermeke. Öt éhes gyerek. Dehogyan tudott az apa annyit keresni, hogy legalább kenyérrel jól tartsa őket.

Ahogy tegnap lezárt az est, a nyomorult viskóban aludni tért a család. Tíz óra tájban Bogdán János felébredt. Fojtó füst köszörlte a torkát, a kis ablakon félelemletes világosság szűrődött be a szobába. A tetőről lángok csaptak alá.

Ég a ház! A felesége és öt apró gyermeke még álomban. Már roskad a tető a fejük felett! Menekülni a tűzhalálból! Bogdán János megragadta alvó feleségét s mint a zsákot, kicipelte az udvarra. Az asszony felébredt ugyan, de az ijedtségtől elvesztette az eszméletét.

Ötször rohant be az égő kalyibába Bogdán János és mindenkor egy-egy gyerekkel tért vissza. Az utolsót dunnába takarva hozta, nehogy a hideg éjszakában megfázzon. A tűz már csaknem megemésztette a berendezést is, a láng belekapott a dunnába. Bogdáné, aki különben visszanyerte eszméletét, alig tudta kiszabadítani a gyereket az égő rongyok közül.

Bogdán János szerencsére megmentette a családját. A viskó porrá égett. De a hős apa már nem építhet újat. Oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a biharmegyei kórházba kellett szállítani, ahol haldoklik.

Az árviz pusztításai.

Falvak viz alatt.

Az áradás a felvidéken egyre tart. A folyók kiöntöttek s hatalmas területek állanak víz alatt. Lakóházakat sodor el az ár s a takarmányokban óriási a kár.

Legújabbán az árviz rombolásairól a következő jelentéseket kaptuk:

A hetekig tartó esőzés miatt a Laborea is kilépett medréből. A folyó partján levő két hatalmas uszodát az ár elsodorta. A lakosság nagy nyomor elé néz.

Mármaroszigetről jelentik: Majszin községben a Visó folyó házakat sodor el. Az egész falu víz alatt áll. Az uttesteket is elmosta az ár és a kocsiközlekedések szünetelnek.

Táviratok.

Amerikai magyarok tiltakozása.

Budapest, szeptember 11. A newyorki magyar ref. egyház határozatban értesítette a szövetséget ellenzék, hogy — bár kevés sulya van is — felháborodással tiltakozik a kormány és a többség erőszaka ellen, melyet a magyar alkotmány eltiprására követett el.

Hastifusz a brucki táborban.

Bécs, szeptember 10. A brucki táborban 50 katonát hastifuszban megbetegedett. A vizsgálat megállapította, hogy a katonák fertőzött tejet ittak.

Az aradi árvizveszély.

Arad, szeptember 10. Arad és Pécska közt kiöntött a Maros és teljesen elöntötte az árteret, ami megzavarta a környéken folyó hadgyakorlatokat is. Az alispán a katonai parancsnoksághoz fordult, hogy vízi járműveket bocsássonak a rendelkezésére, hogy veszedelem esetén a mentési munkálatoknál használhassák. A vizár óráról órára nő.

A tollnok büne.

Szarvas, szeptember 10. Sauer Gyula tanfelügyelősi tollnok, amikor a tanfelügyelő által igazgatókká ajánlott tanítók listáját másolta, első helyre a saját nevét írta be a listába. Így került a lista a miniszterhez, aki leirt a tanfelügyelőhöz, hogy Sauer nem nevezheti ki, mert nincs meg a kellő szolgálati ideje. A tanfelügyelő nagyon elcsodálkozott a miniszteri leiraton s vállatára fogta Sauer, aki beismerte, hogy a saját nevét is beírta az igazgatókká kinevezendő tanítók listájába. Fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene és áthelyezték.

Borzalmas taifun.

London, szept. 10. Sanghájból táviratozzák, hogy Csekiang kínai tartományban borzalmas pusztításokat okozott a taifun. Falvakat és városokat döntött romba. Az emberáldozatok száma 50.000-nél több.

A hadgyakorlatok halottja.

Makó, szeptember 10. Haider József, az önkéntes automobílesapat egyik tagja, akit tegnap Pítvarosra küldtek ki felderítő szolgálatra s az országuton nyolcvan kilométer sebességgel haladva nekiment egy fanak és súlyosan megsérült, ma reggel az itteni kórházban — miután tegnap megoperálták — meghalt. Családját táviratilag értesítették haláláról.

Gyermekrablás katonazenészekkel.

A bukovinai Dornavatrába, ez ismert és szép fürdőhelyre néhány nap előtt érkezett meg Szabó Miksa dr. magyar származású ezredorvos a 63-ik gyalogezredben, három gyermekével. A gyermekek tegnap nevelőnőjükkel a főutcén sétáltak, amikor két fekete ruhás, sűrűn lefátyolozott hölgy közelített hozzájuk. A hölgyek el akarták ragadni a nevelőnőtől a gyermekeket, mire dulakodás támadt köztük, az egyik gyermek az egyik fekete ruhás asszony szoknyájába kapaszkodott és sírva kiáltotta:

— Mamácskám, maradj itt nálunk, nem eresztünk el többet.

Nagy embertömeg verődött össze, mely az anya pártjára állt, ki a gyermekkel a Central szállodába menekült. A merénylő időközben értesítette Szabó dr.-t, aki a Central szállodába sietett, ott azonban a közönség nem engedte meg neki, hogy a szállodába bemenjen.

Szabó erre a 63-ik gyalogezred katonai zenekarához ment, — hol tizen-nyolc embernek megparancsolta, hogy kövessék. Visszament azonban a szállodához, hol a katonai zenészek parancsára az összes kijáratokat megszállták, mialatt ő maga megkísérelte, hogy a hölgyek szobájába behatoljon. Ezek azonban eltörölték magukat és a gyermekekkel le akartak ugorni az utcára.

Értesítették a rendőrséget, mely a katonákat távozásra szólította fel, a katonák azonban nem engedelmessétek és csak fegyveres erővel lehetett őket eltávolítani, miközben keftő a zenészek közül megsebesült. — Szabó nem csak a rendőrség-

nek, de az időközben odaérkezett polgármesternek és a bíróság tagjainak is ellenszegült úgy, hogy le kellett tartóztatni.
A bíróságnál megállapították, hogy Szabó és felesége három év óta válopert folytattak. A gyermekeket illetően a bíróság úgy végezt, hogy anyjuknál maradnak és csak a szünidőt kötelesek atyjuknál eltölteni. Szabó nem akarta visszaadni a gyermekeket, amiért ötszáz korona pénzbüntetésekre ítélték és jelentést tettek ellene az ezredparancsnokságnál. A két asszony a kiállott izgalomtól megbetegedett.

Értéktőzsdé. Osztrák hitel 642.75. Magyar hitel 842.—. Lészámítolóbank 545.—. Jelzálogbank 407.—. Rimamurányi 780.—. Államvasut 714.—. Déli vasut 107.—. Városi vill. 405.—. Közuti vill. 754.—. Magyar bank 655.—. Agrárbank 520.—. Salgótarjáni 492.—. Temesvári szesz 525.—. Adria 566.—. Atlantika 317.—.

Irányzat javult.
Gabonátőzsdé. Októberi buza 11.25. Áprilisi buza 11.76. Októberi rozs 9.67. Áprilisi rozs 10.02. Októberi zab 10.38. Áprilisi zab 10.57. Májusi tengeri 7.66.
Irányzat változatlan.

Csarnok. Az árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

— Ancónába megyek.
Oda való? — érdeklődött tovább a férfi, ami láthatólag még jól is esett az ifjunak.
— Nem, látogatóba megyek a nagybátyámhoz.
— Egyedül?
— Elég nagy vagyok már ahhoz, hogy ezt az utat megtehessem.
— Bizonyára nem először megy hajón.
— Sokat jártam hajón, az édes apám tisztviselő volt a hajózási társaságnál.
— Volt? Hát meghalt?
— Három hónappal ezelőtt.
— Bizonyára az édes anyja volt az a gyászruhás nő, akitől a mólón olyan melegen búcsúzott?
— Igen. Nagyon nehezen engedett erre az utra.
— Hiszen, ha a nagybátyjához megy, nem volt oka aggodalomra.
— Nem is azért, inkább, mert egészen idegen városba megyek, ahol még soha sem jártam s jó anyám attól tart, hogy nem is lelek rá nagybátyámra.
— Ez csak az édes anya aggodása, rá talán könnyen.
— Nem tudom én könnyű lesz-e. Nagybátyám nem lakik Ancónában, hanem néhány óra járásnyira egy nagy csipke-gyárban, amely az ő tulajdona. Várni fog ugyan rám a kikötőben, de kérdés, hogy megismerjük-e egymást.
Folyt. köv.

Vendéglő- és kávéházi berendezések.

A tavaszi és nyári időnyre a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból

'Szabadalmazott jégszekényeket'

önműködő fagyaltgépeket legjobb minőségű szódavíz készülékeket, tükrözött kerti golyókat, sodrony borítékokat és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási diszaruk nagykereskedése Piac-u. 57.

Épület- és portálé üvegezési vállalat.

1545—1912. vkszám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V 1534—2. 1912. számú végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint dr. Szép Imre részére tiszafüredi lakosoktól 1695 kor. 40 fillér tőke, ennek 1912. év március hó 16. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 161 kor. 90 fillér perköltés erejéig 1912. évi július hó 1-én bíróilag lefoglalt és 4000 koronára becsült 40 darab részvényből álló ingóságok 1912. évi szeptember hó 20-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő Debrecenben a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debrecen, 1912. évi szeptember hó 6-án.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

1637

Kartelen kívül.

Mező Ármin építész deszka és cserépkereskedése.

Wesselényi-tér 6 szám alatt (Berta-gőzmalom mellett). **Kolarit elszigetelő lemez** kizárólagos egyed-
aruitása. 862

Kartelen kívül olcsó árak mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Szabászat, varás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak kizárólag intelligens leányok **őzv. Knothy Kovácsné Silye Gabriella** Kossuth-utca 45. szám alatt szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, Vasár- és ünnepnapok kivételével regge 9—12-g, délután 3—5-ig. 1466

A gyenge hajtás
egotverő fává növekszik.
Kis forgalomúrási vá fejleszthető
szakszerű izléses

NYOMDÁSZAT

igénybevételével
Pénzügyintézetek, Kereskedelmi ipar-
vállalatok forduljanak bizalommal

Mihály Sámuel

könyvnyomdája, papírüzlete és
irodaberendezés és irodakészletéhez

Telefon 106.

Ruha és kelmelefestés!

Közhirrre tesszük

1421

hogy **külföldi mosómestert** szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízónknak olyan gallért, kézelőt és fehérműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze tulszárnyal.

Hrabéczy E. D. Gőzmosó Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság.

Főüzlet és gyár: Széchenyi-utca 42. sz.
Fióküzletek: Csapó-u. 30, telefon 668. Piac-utca 22. sz. alatt.
Fellevő-telep: Hatvan-u. 11, telefon 578. Glück Ede divatruhá-
alatt. Telefon 323. sz. Miklós-u. 1, telefon 1148. zában. Telefon 602. sz.

Fertőtlenített ágylőtisztítás!

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Kiszel Sándor

elsőrangú katonai és polgári szabóüzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadifelszerelési cikkek nagyraktára

Debrecen, Kossuth-utca 17. szám. (Simonffy-ház.)

Tényleges és tartalékos tiszték egyéves önkéntesek

a legegészségesebben, szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltek. Az anyag jó minőségéért, valamint előírás szerinti felszereléséért felelősséget vállalok. 1544

Legújabb divatu angol és francia divat öltönyök, vasuti egyenruhák, hadifelszerelések, magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben, szavatosság mellett pontos időre készíttetnek.

Árjegyzékkel, felvilágosítással készséggel szolgálók.

Figyelem!

Széchenyi-utca 45.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűből 5 fillér. Vastagabb betűből 10 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levéli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levéljegyekben is beküldhető.

Levelezés.

Édes
szép asszonyom! Rövid időre el kell utaznom, — megérkezésem utánra esdve kérem megismerkedés módját. 9312

Ajánlat.

Iskolás
gyermeknek teljes ellátást kapnak magános arnóú. Világos, egészséges lakás, ingyen zongora használat, azok kivül házi oktatásban is részvételnél gyengébb tanulók. Magos-u. 14. 9326

Zongora
tanítást elvállal nagy gyakorlatú bíró urilány. Darabos-utca 50. 9296

Két
ablakos butorozott szoba villanyvilágítással feltöltlen uriembernek kiadó. Magos-utca 13. 9295

Jó
házi koszt kapható kihordásra. Darabos-utca 37. 9287

Kiadó
Homokkerti Bány-utca 10 számú ház az udvara ipar telepnek alkalmas, mivel előtte iparvágány van. 9253

Gummi
hagfűző a legújabb! Kaplaptollak olcsó árakban! Kötött női felöltők nagyválasztékban! Benyás Emilnél Debrecen Főtéren. 396

Gyengébb
tanuló oktatását elvállalja felsőbb gimnáziumtanuló. Cím a kiadóhivatallal. b

25 koronaért
havonta úri emberek bentékezésére izletes házi ebéd kosztot kapnak. Cím a kiadóhivatallal. b

Csinosan
butorozott szoba kiadó, esetleg ellátással. Miklósvár-utca 34. 9305

Egy
három szobás modern lakosztály október 1-re kiadó. Erzsébet-u. 25. sz. 9322

Házakhoz
is megvagyok mosni, házhoz is elvállalom a ruhát. Nyil-utca 78. sz. 9319

Burgondia
4. kiadó különbejárattal, emeleti utcai butorozott szoba villanyvilágítással. b

Pénz
Első-másod helyre, előleg nélkül. Pataki, Csapó-utca 10. 9324

Irodának

alkalmas kapu alatti helyiség Piac-u. 30. szám alatt

kiadó

Értekezhetni ugyanott Apródy József ékszerésznél.

ifj. Dávid Nándor-féle forgalmas

fűszerüzlet

a Rákóczi és Nyomatató-utca sarkon be rendezéssel együtt

kiadó

Értekezhetni Ferenc József-ut 17/c. 1437

Kiadó
új földön 24 hold föld. Értekezni Morgó-utca 13. 9328

Kosarak
gyermekkoscsik, kofferek legolcsóbban Kossuth-utca 25. Javításokat, rendeléseket elvállalunk. 9329

Cimrást
kaució mellett kiadok. — Kályharaktár, Ferenc József-ut 8. 9326

Kiadó
lakások a Bozsay-telepen egész udvarral. 8827

Különbejárattal
butorozott utcai szoba előszobával kiadó. Csapó 50. 9331

Egy
szép utcai butorozott szoba gázhasználatú, magános ur vagy urnó részére kiadó. Deák Ferenc-utca 20. 9332

Butorozott
utcai szoba, elő-fürdőszobával, villanyval kiadó. „Hungária” épület II. 12. ajtó. 9332

Kiadó

Piac-utca 51. sz. (Csanak-féle) ház II. emeletén

iroda

vagy garzon lakásnak alkalmas helyiség.

Értekezhetni ugyanott. 1434

Kereslet.

Tanult
vas- és fűszerkereskedő üzletvezetői, raktárnoki, állást keres. Megkeresést Szatmárakér, Debreceni, jelige alatt, postafiók 45. 9289

Tanuló
lányok felvételnél fizetés nélkül. Török Irén és társa női kalap szalonjába. — Arany János-utca 1. 9286

Női
divatruha üzletben közép iskolát végzett fiatal tanulóknak fizetéssel felvételnél. Nádudvari Lajos cégnél. Piac-u. Barák. 9168

Német
francia kisasszony nevelőnői állást kaphat úri háznál. Cím a kiadóhivatallal. b

Francia
nyelvmesternő kerestetik, heti három órára. Cím a kiadóban. 9334

Cukorrépa
átadáshoz felvételnél intelligens, megbízható, fiatal vagy idősebb úri ember, ki pár havi kisegítő munkát óhajt vállalni. Felvilágosítást ad a Steinfeld Uradalom Tisztartósága, Macs, Debrecen mellett. 9320

Gópirásban
jártas szolid leányt alkalmaz. Kályhagyár, Ferenc József-ut 8. 9327

Szobaleány
úri családnál alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóhivatallal. b

Irodai
alkalmazást keres középkorú, nyugdíjas tisztviselő. Cím kiadóban. b

29 éves
keresztény fiatal ember, képzett könyvelő, vasúzlet és gépgyárban 10 évet töltött, állást keres azonnali belépésre. Cím P. Sz. Szatmár, Beresényi-utca 6. sz.

Fiatal építési rajzoló vállalkozó irodában felvétetik.

Cím a kiadóban. 1435

Egy
ügyes segéd állást nyer szept. 15. Róth Jenő fűszerüzletében. 9330

Vincellér
és okszerű méhész, ki a pintér mesterségét is érti, több évi gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatallal. 9321

Fodrász
segéd, jó munkás felvételnél. Hunyadi-utca 26. 9282

Keresek
egy jókarban levő fűszerüzlet be rendezést azonnali vételre. Mór-utca 4. 9323

A
homokkerti postahivatallal felvételnél egy józan életű megbízható férfi küldöncnek. Homokkerti lakosoknak kiváltképpen alkalmas, nyugdíjasoknak is megfelel. Jelentkezni lehet a délelőtti órákba a hivatali helyiségbe. 9317

Elveszett
Buldog kan kutya, fehér tarka foltokkal. Megtaláló honv. huszár laktanyában jelentkezzen. 9318

Eladás.

Eladó
ház 5800 koronaért odaadom már. Kerekes-telep, Rudolf-utca 34. 9306

Ferenc
József-ut 15. sz. ház eladó. Értekezhetni Honvód-utca 9. sz. 9304

Varrógép
kissé használt eladó. Erzsébet-utca 14. 9303

Ványoló
és varrógép nagyon jutányosan eladó. Nyugoti-u. 6. 9291

Eladó
4000 öl szőlőterület, négy szoba, egy konyha, pince istálló, 8 méteres tengeri görő, 125 hektó borshordó és egyéb felszerelés az ideai természettel együtt a Martinkán. Ára 10000 korona. Csapó-utca 49. sz. b

Egy
jókarban levő kerékpár eladó. Boeska-tér 5. b

Vérszegények figyelmébe.
Vastartalmu dalmát **vörös bor**
orvosilag vegyelmézve egyedüli elárúsító
Róth Jenő
fűszer és csemege üzlete
Szentanna-utca.
Telefon 717. 1639

A Barna-utca 5.

Vörösmarty-utca 20. számú sarok házban 1 korcsma, 1 fűszerüzlet hozzátartozó lakásokkal és melléképületekkel — október 1-ére 1436

kiadó

esetleg eladó. Értekezni Tivadar János máv. kocsi rendezőnél, Varga-kert, déli sor 11. szám, helyben.

Eladó
jutányosan lucernának alkalmas öt hold ousdósi föld, szobeszlói utfélen. Cegléd-utca 7. 9325

Használt
butorokat vesz és elad Kőnya asztalos Pacsirta-utca 27. sz. Telefon 10-61. 9250

Lázár István
kocsigyártó
Debrecen, Hatvan-u. 22.
Raktáron tart mindennemű saját gyártmányú
uri hintó- és hajtó-kocsikat
Régi kocsikat becserél.
Megrendeléseket gyorsan és a legpontosabban eszközöl.
Javításokat elfogad. 1218

Meghívás.
Az Első Debreceni Kenyérgyártó Részvénytársaság
rendkívüli közgyűlését
1912. szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor a Debreceni Közvetítő Bank Rt. Piac-u. 21. szám alatti helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja
az Igazgatóság.
Tárgysorozat:
1. Cég szövegének megváltoztatása.
2. Alapszabály módosítás. 1640

!! BUTOR !!
Telefon 377 és 484.
Modern asztalos és kárpitos butorok lakberendezések menyasszonyi kelengyék óriási választékban
VARGA JÓZSEF
DEBRECEN, Piac-utca 44. 1468
az udvarban.

Bevásárlásomból hazaérkezve, tudatjuk a tisztelt közönséget, hogy az őszi raktár női felöltők, gyermek köpenyek, női és leány kalapok kerülnek eladásra a legszebb kivitelbe 1482

Rózsánál

Kistemplombazárban.